1A. SEKCIO (ESPERANTO). PORTE PAGADO

RENOVIGO

(RENOBASION)

DULINGVA REVOLUCIA GAZETO

ELDONATA DE EDITORIAL LUMEN, DE MEKSIKO

¡ LIBERON PER STUDADO KAJ LABORO !

Rejistrado en el Koreo de la Metrópoli komo Artikulo de 2a. Klase el 2 de Febrero de 1937.

JARO IV ★ JESUS AMAYA, DIR. AP. 59, MEJIKO, MEKSIKO, JANUARO 1938. ★ NO. 10

¡SILENTU, PROFETOJ!

LA PROFETADO estas antikvega malsano homara. Legu la Biblion, plena je "inspirituloj". Legu la historion dum nia unua jarmilo: plena je mistikuloj profetadantaj baldaŭan mondfinon. Legu ĝin pliposte: la profetoj estas la migrantaj kantistoj. Kaj nune, ¡literaturistoj! La praajn profetojn oni ĵetis en malliberejon aŭ utilis kvazaŭ viando por la bestoj; la mistikuloj ricevis foje morton, foje helpon por konstrui preĝejon, monaĥejon, ktp.; la poetoj atingis favoron el la grandulo j k iĝis histrionoj; k la nunaj verkistoj ofte meritas lokon en frenezulejo. ¡Gardu nin ne iĝi viktimoj de la "profetoj"!

Okazigas tiun-ĉi cerbumadon esti legintaj lastsemajne, en bela kubana revuo "Kúspide", artikolon pri universala lingvo "profetante" ke ĝin elfaros nekonscie la homaro, kiu jam fabrikis internaciajn vortojn kie! "premier", "detective", ktp! Agnoskas la "profeto" ke Esperanto estas jam disvastiĝinta inter tutmonda selektularo "pli aŭ malpli fanatikeca", sed ke, estante kreitaĵo de sola homo, ĝi ne atingas la homamason.

La danĝero de la "profetaĵoj" kuŝas sur la malfacileco vidi la diferencon inter idealismo—racia, realigebla sopiro—, k utopismo— senbaza, neracia fantasiaĵo—. Oni revas pri la internaciigo de ia nacia lingvo, sen scii, lerni aŭ rememori ke tio jam malsukcesis kelkfoje ĉar ĝin nepre malebligas povegecaj kaŭzoj, inter ili: la senĉesa k aparta disvolviĝo de ĉiu viva nta lingvo, la lokaj idiotismoj, k super ĉio la neelradikebla amo al la gepatra idiomo. Nur unu ekzemplo: nune, la internaciigunta kandidatego estas la angla lingvo; ¿kiu povas kredi ke la irlanda popolo forlasos k forgesos la ĝian por utiligi NUR la anglan? Se UNU SOLA popolo—kaj ĉiam estos multaj—rifuzas uzi la FREMDAN lingvon, ties internaciigado estas NEEBLA. Tial, la internacia lingvo estas NE LA NURA SED LA DUA LINGVO por ĉiuj, ĉar tiamaniere oni ne vundos naturajn leĝojn aŭ naciajn sentojn.

Esperanto ne estas kaprica nek fanatikeca afero, ankaŭ ne utopismo, sed pura raciaĵo bazita sur studado de la koncernaj naturaj leĝoj k de la malsukcesintaj provoj. Prediki la paciencan atendadon ĝis kiam eventuala internacia lingvo aŭtomate naskiĝos, estas kompatinda utopiaĵo, estas malprogresema profetismo, estas musulmana—aŭ kristana aŭ budaisma—fatalismo, estas sidiĝadi fiksrigardante la propran umbilikon atendante la miraklon, la aperon de la deziregataĵo.

Ne, sinjoroj profetoj: nuntempe, la mirindaĵoj, la mirakloj, ne okaza aŭtomate aŭ estas faritaĵoj de atendemuloj. Franklin, Morse, Edison, Zamenhof, Markoni, Popof, ktp., ne estis utopiaj profetoj, sidiĝantaj revantuloj: ili agadis. agegadis, k ¡triumfis! pagante al la homaro, al la vivo, la denaskan ŝuldon.

¡Silentu, profetoj! ¡Leviĝu k agadu!

LITEROGRAFIO, KRITIKO

PRI "SUBTERAJ" LABORADOJ

Inter aliaj presaĵoj, ni ricevis la Raporton de la Ĝenerala Sekretariino Grace M Beaton, de la Internacio de Militkontraŭuloj (prezo 3 britiaj pencoj ĉe 11, Abbey Road, Enfield, Middlesex, Anglio). Tiu dokumento estas ja inda je kono por ĉiu pac- k liberamanto; ni kopias el ĝi:

"La laboro en Meksiko, ĉiam malfacila kaj daŭrigata pli-malpli 'subtere' estas, tamen, faranta progreson. La iniciado de paco-ideoj en la Respubliko sendube kreskas. Propagando kviete k sisteme daŭrigas..."

Post ridetantece legi tiujn-ĉi naivajn liniojn, ni plenigus paĝojn kun klarigoj: tial ke la loko mankas, ni nur koncizege diras:

La nova meksika raso —duon-indja, duon-hispana—, estas laŭherede malpacemeca. Tamen, dum ĝia kvarjarcenta ekzistado ĝi NENIAM atakis fremdan popolon, tial la krimaj invadoj ĝin ŝajnas tute strangaj k aĉegaj (el tio la ĝenerala simpatio al la atakita hispana popolo). Kiam oni invadas Méjikon tiam oni bataladas ĝis forpelo de la entrudanto, k tie finas la afero. Du pruvoj: Antaŭ naŭdek jaroj, Usono venis k forrabis la duonon de nia teritorio; iom poste, la Francio de Napoleoneto sendis armeon kiu kaŭzis multan malbonon; tamen NENIU MEKSIKANO kalkulas rekonkeron de la perdita teritorio, k Francio estas tre ŝatata k eĉ amata. Kompreneble, se malestas revenĝema sento por la ofendoj de eksterlando, estus neverŝajne miksiĝi en imperialismaj aferoj, ĉar Méjiko ne havas iaklasan eksterlandan intereson. (Pro tio eĉ Esperanto ne progresas).

Sciu, sino. Beaton, k vi, legantoj, ke jam de tri jaroj ne estas en tiu-ĉi lando politikaj enkarcerigituloj, k ke oni povas tute libere kuniĝi, paroli, skribi, publikigi ktp. Okazis antaŭnemulte kurioza incidento: "konspirantulo" kaptita de la polico, post deklaracio estis metata en la straton, kun la rekomendo avizi pri la eventuala eliro en la ribelecan kampon, por havigi al li veturilon; alifoje, prezidanto Kárdenas ordonis tujan liberigon de konspirantan faŝistaron, klarigante ke la registaro ne timas iun ajn; k alifoje, la sama registarestro petis ke oni metu en liberon iun homon kiu estis publike insultinta lin.

Sub tiaj kondiĉoj, la sciigo pri "subtera laborado por pacifismo" ridetegigas, ĉar ĝi montras ne nur malscion sed ankaŭ malkapablecon por observado k kompreno. Nepre legu "Méjiko kaj Kárdenas", la libron de ni ĵus eldonata, por ĝustaj informoj pri la meksika psikologio.

★

NIA MONDO, lernolibreto por infanoj, unua volumo de "La Malgranda Mondo". Verkaĵo de profesorino Annie Rebers. Eldono de la Federacio de Laboristaj Esperantistoj en la Regiono de la Nederlanda Lingvo, Amsterdam-O, Holando; 48 grandformataj paĝoj kun 41 bildoj, prezo F 0.30.

Tiu-ĉi bela verketo jam aperiĝinta en "La Vojo", artiste ilustrita de la notinda desegnisto T Langenberg, ege utilas ne nur por la lernado al holandaj malgranduloj sed ankaŭ al la alilandaj granduloj, ĉar pri lernaj aferoj ni ĉiuj estas ja infanoj, k estas grava k ofta eraro lernigi iun ajn fremdan lingvon pere de tedigaj gramatikaĵoj anstataŭ la naturan, la racian, la infanan metodon, kun bildoj k laŭgrade enmetado de reguloj. Neta presigo, bona papero, la tuto forte allogas ĝin akiri, legi, studi k konservadi.

Kolumna de la = Kolono por la
CENTRA MEKSIKA ESPERANTISTA SOCIETO
Dirijida por el = Sub la gvido de
Presidente = Prezidanto
DR. AMBROSIO BARGAS BALENSIA
(Delegito de IEL)
7a. Brabo 95, Méjiko, D. F., Meksiko.

Esperanto estas mirinda ilo por interkomunikigi la popolojn malgraŭ ke ili estu de la oriento aŭ okcidento, de la nordo aŭ de la sudo. Ni ricevis ampleksan priskribaĵon, ekzemple, pri la kutimoj, pri la vivo de la unversitataj studantoj, kun statistikoj pri nutro, pri studoj, pri nombroj kaj cetere, venita el Japanujo. Ni ĵus ricevis ankaŭ el Svedujo notindan priskribaĵon pri fabriko de scrumoj en loko kaj konstruaĵoj adekvataj kiuj enhavas la plej nunajn progresojn; la dirita fabriko estas apud Stokholmo. Tiu konstruaĵo havas kvin pavilonojn: por laborad-bestoj, ĉiujn laboratoriojn, fotografiajn k optikajn sekciojn, bibliotekon ktp. Ĝi prezentas plurajn novaĵojn: En la trietaĝa ĉefkonstruaĵo trovigas giganta malvarmŝranko, kiu etendas sin el la teretaĝo tra ĉiuj etaĝoj, kaj estas tenejo por la diversaj serumoj kaj vakcinoj produktataj en la instituto; krome, ĉiu etaĝo havas apartan malvarmĉambron por preparaĵoj, pri kiuj oni okupiĝas en la diversaj sekcioj. Malgraŭ ekzistas pestlaboratorio, lokita en especiala konstruaĵo, la homoj, bestoj k objektoj estas liberigitaj el bakterioj per diversaj seninfektigaj eltrovaĵoj.

El Usono, Argentino, Brazilo kaj aliaj amerikaj landoj, ni havas ankaŭ pruvojn de ilia progreso pri Esperanto. La lernado de Esperanto ekzistas eĉ en Ĉinujo; nur en nia respubliko ankoraŭ mankas, pro tio ni estas malantaŭataj en tiu-ĉi monda progreso. Jam estas la tempo ŝanĝiĝi k pro tio ni aranĝis Esperanton Ekspozicion en la Palaco de Belaj Artoj, por la 13a. ĝis la 19a. decembro.

DRO. A. VARGAS V.
(FONETIKE BARGAS BALENSIA)
PIONIRO DE LA ESPERANTISTA MOVADO EN MEJIKO.

★

MANIFESTO ON WAR, (pri Milito), Socialista Laborista Partio de Nord-Ameriko, oktobro 1937, 32 paĝoj 5 cendoj, anglalingva, havebla de New York Labor News Co., 61 Cliff St., New York, N. Y., U. S. A.

Alia nekontestebla kondamna dokumento verkita de kamarado Arnold Petersen, la ĝenerala sekretario de la Partio, kontraŭ la kapitalismo, el la vidpunkto de la fondinto de SLP, Daniel De Leon, la amerika Lenin. Kvankam internaciemecaj la medolhavaj verkaĵoj de Petersen, ili ĉiuj atakas terure la usonan kapitalismon, registaron, falsajn laborgvidantojn, ktp.; por li, Musolini, Hitler k la japana registarestro formas klasikan "plunderbund" aŭ ligo de forrabistoj, kaj la hispana Franko estas ties kunkrimula pupeto. Laŭ la deleonisma doktrino, la kuracilo por la mondmalsano estas la starigon de la Industria Respubliko; k la batalkrio, ¡Kapitalismo estas Detruenda!

RENOVIGO

(RENOBASION)

Publikasión de EDITORIAL LUMEN

Direktor: JESUS AMAYA

Koreo (Poŝt): Ap. 59,
MEJIKO D. F.

Ofisina i tayer: Biyanueba 68.

Periódiko Rebolusionario Bilingue: Esperantista i miembro del "Grupo Sentral de Ortógrafos Rebolusionarios", de Guadalajara, Jal., Méjiko.

Suskripsión: Ambas Seksiones, 10 números $1.00.

Anunsios: 10 sents. línea.

Eksterlande: Ambaŭ Sekcioj, 10 numeroj .....D 0. 50.

Anoncetoj: ĉiuj du linioj, 1 resp-kupono.

Usonaj k francaj poŝtmarkoj akceptataj.

Representante en España
Karlos Kostas Albares,
Pablo Iglesias 45
BARSELONA, Kataluña.

No solisitamos kolaborasión sino kooperasión.

No debolbemos orijinales.

Kanjeamos. Interŝanĝado.

KORESPONDADO

ARTURO SANCHEZ, Direktor banda de músika, Enveiga (Tortosa), España; ipk.

M. C. RODRIGUEZ, Apartado 2482, Méjiko, D. F., deziras interŝanĝi p.markojn kun ĉiulandaj samideanoj. Ne sendas unue sed respondas se la sendajo valoras almenaŭ Fr. 25.00.

Ark. PEDRO DESSERTENNE i esposa, Strasbourg, Bas-Rhin, France; en español o esperanto.

INTERŜANĜO

Argentina Esperantisto 137-9, Antireligiosnik 4, Arbetar Esperantisten 10, Arbeider Esperantisten 10, Aŭstria Esperantisto 1, Belga Esperantisto 8-9, Britia Bulteno PEK 13, British Esperantisto 391, Centerbladet 9-10, Dansk Esperanto-Blad 11, Esperantista Bahiano 2, Esperanto 451, Esperanto Internacia 13, Esperanta Literaturo 1, Franca Esperantisto 39, Harmonio 4, Helena Esperantisto 42, Interna Idco 12, Internacia 8-10, Internacia S.O.S. Bulteno 58, Informa Bulteno 6, Informoj (Estonio) 188, Informoj pri Hispanio 14, Katolika Stelo 5, Laborista Esperantisto 9, L'en Dehors 310-312, Lingua Auxiliar 14, Litova Stelo 5, Militrezistanto 42, Mitteilungsblatt 9, Nederlanda Esperantisto 22, Nuestra España 32, Pensamento 92, PEK Contact 34, Plus Loin 151, Progreso 4, Popola Fronto 23, Popola Fronto (Holanda) 7, Revuo Orienta 10, Ruĝa Esperantisto 65, Scienca Gazeto 34, Sennacieca Revuo 6-7, Suda Kruco 44, Suda Stelo 9, Svenska Esperanto Tidningen 11, Verda Revuo 10, Vojo 10, IAMB 3, Elo Fraternal 17.

EK AL MANĈOŬKŬO.—Bela ilustrita, propaganda 28-paĝa kajero, kun aldona fervoja mapo de la lando.

KIAM ALVENAS, TIAM EKVETURAS.—Turisma faldfolio, trikolora, kun 10 fotaĵoj.

Aĭnbaŭ haveblaj el la Ĝenerala Direkcio de Fervojoj, Sud-Manĉuria Fervoja Kompanio, Mukden, Manĉoŭkŭo.

MENDU TUJI
LA SENSACIAN
LIBRON
ATENDATAN
DE LA
PROLETARO

120 paĝoj, 15 ĉapitroj, 22 fotoj, Dol. 0.40.

Rabato en po-dek mendoj

2A. SEKSION (ISPAMERIKO) PORTE PAGADO

RENOVIGO

(RENOBASION)

PERIODIKO REBOLUSIONARIO BILINGUE

PUBLIKASION DE EDITORIAL LUMEN, DE MEJIKO

¡A LA LIBERTAD POR EL ESTUDIO I EL TRABAJO!

Rejistrado en el Korreo de la Metrópoli komo Artíkulo de 2a Klase, el 2 de Febrero de 1937.

AÑO IV ★ JESUS AMAYA, DIREKTOR. AP 59, MEJIKO, D.F., ENERO 1938. ★ NO. 10

¡KAYAD, PROFETAS!

EL PROFETISMO es una antigua enfermedad umana. Leed la Biblia, yena de "iluminados". Leed la istoria durante nuestro primer milenio: yena de místikos profetisando el pronto fin del mundo. Leedla después: los poetas son los kantores migrantes. I aora, ¡literatos! Los primitibos profetas eran añojados a la prisión o serbían komo karne para las fieras; los místikos resibían unas beses la muerte, otras ayuda para konstruir iglesias, monasterios, ets.; los poetas alkansaban fabor de los poderosos i se bolbían istriones; i los eskritores aktuales meresen frekuentemente un lugar en el manikomio. ¡Guardémonos de kombertirnos en bíktimas de los "profetas"!

Kausa estas reflexiones aber leído á poko en "Kúspide", beya revista kubana, un artíkulo sobre la lengua unibersal, "profetisando" ke la produsirá inkonsientemente la umanidad, ke ya á fabrikado palabras internasionales, komo "premier", "detective", ets. Admite el "profeta" ke el Esperanto está extendido entre grupos selektos "más o menos fanátikos" en todo el mundo, pero ke, siendo kreasión de un solo ombre, no yega a la multitud.

El peligro de las "profesías" se aya en la difikultad para ber la diferensia entre idealismo—anelo rasional, realisable—, i utopismo —fantasía irasional, sin fundamento—. Se sueña la internasionalisasión de alguna lengua nasional, sin saber, aprender o rekordar ke esto ya á frakasado barias beses, pues lo imposibilitan en lo absoluto kausas poderosísimas, entre eyas: el desarroyo insesante i separado de toda lengua bibiente, los modismos lokales, i sobre todo el ineradikable amor al idioma patrio. Un solo ejemplo: aktualmente, el gran kandidato para la internasionalisasión es la lengua inglesa; ¿kién puede kreer ke el pueblo irlandés abandonará i olbidará la suya para utilisar UNIKAMENTE la inglesa? Si UN SOLO pueblo—i siempre abrá muhos—rehusa usar la lengua EXTRANJERA, su internasionalisasión es IMPOSIBLE. Por eso, la lengua internasional será NO LA UNIKA SINO LA SEGUNDA LENGUA para todos, ya ke de esta manera no se erirán leyes naturales ni sentimientos nasionales.

El Esperanto no es asunto de kapriho o fantasía, tampoko utopismo, sino rasionalismo puro, basado en el estudio de las leyes naturales korrespondientes, i de los intentos frakasados. Predikar la pasiente espera asta ke akaso naska automátikamente una lengua internasional, es una lastimosa utopía, es profetismo retrógrado, es fatalismo musulmán—o kristiano o budista—, es sentarse a kontemplar fijamente el propio ombligo esperando el milagro, la aparisión de lo aneladísimo.

No, señores profetas: aora, los prodijios, los milagros, no suseden automátikamente o son ehura de los esperadores. Franklin, Morse, Edison, Sámenjof, Markoni, Popof, ets., no fueron profetas utopistas, soñadores sedentarios: eyos aktuaron, trabajaron muho, i ¡triunfaron! pagando a la umanidad, a la bida, la deuda de nasimiento.

¡Kayad, profetas! ¡Alsáos i aktuad!

PARA LA ISTORIA DE LA LENGUA

La Neografía ante los Edukadores Kontinentales

La "Revista de Educación", publikasión ofisial mejikana del DAPP, inserta en su número 6, de oktubre 1837, una informasión sobre la Tersera Konferensia Interamerikana de Edukasión efektuada en el Palasio de Beyas Artes de la kapital, del 22 al 29 de Agosto.

En la pájina 11, detayando las labores del día 24, dise de la seksión 4, Enseñansa Téknika, sesión de la tarde, presidida por el kongresista kubano doktor Joakín Añorga:

La ponencia intitulada "UN DELETREO MAS FONETICO DEL IDIOMA ESPAÑOL" por el prof. Leavitt O. Wright (Estados Unidos), originó muy interesantísimos debates en que participaron la mayoría de los delegados. La conclusión aprobada por la Sección es: que se recomiende a la Comisión permanente organizadora de la próxima IV Conferencia Interamericana de Educación, la conveniencia de incluir entre los temas a resolver en la misma, el relativo al deletreo más fonético de los idiomas de América, previo estudio de una comisión especial interamericana.

I en la pájina 20, sobre la seksión 2-A, Enseñansa Primaria, labores desafoyadas el día 26, sesión de la tarde, presidida por el prof. Eliseo Garsía, dise esto:

Se discutió la ponencia titulada 'UN DELETREO MAS EFICAZ PARA LA ENSEÑANZA DEL IDIOMA ESPAÑOL". El debate se prolongó por largo tiempo en virtud de que la Comisión no llegó a un acuerdo. Se aprobó la siguiente CONCLUSION: que la III Conferencia Interamericana de Educación recomiende que el estudio del problema planteado por la ponencia (citada) sea sometido a la consideración de una Comisión de Filólogos y Pedagogos.

PROGRESO INSESANTE

En la edisión anterior nos referimos a las múltiples muestras de simpatía ke el sistema neográfiko está meresiendo en Kolombia. Nos toka en ésta sitar a Kuba, desde donde numerosas personas bienen manifestando su adesión en lo partikular, asiéndolo otras mediante artíkulos en periódikos de importansia, kon expresiones de kuriosidad, simpatía platónika o komprensimiento. Además del órgano indoamerikanista "Orientación", de Barakoa, tenemos el "Boletín Mensual de la Escuela Fisiátrica", de Matansas, kuyo direktor el doktor Leante inisió ya el empleo del sistema ofrista; por último "El Espectador Habanero", de basta sirkulasión interamerikana, publika en su Direktorio permanente i usando la Ofri, las fihas de "Ortográfiko" i "Renovigo", lo ke á traído bastante kanje nuebo así komo barias kartas de profesores de español en las unibersidades norteamerikanas solisitando ejemplares de muestra.

★

Entre las más fesientes i baliosas adesiones, se kuenta la del kamarada Rafael Albarado, fesidente en Nogales, Ber. Luhador de berdad, enemigo de toda tiranía, este kompañero, una bes direktor de "Pro Paria", á sido fesibido kon júbilo en las filas ofristas.

★

Komenta RENOVIGO: Apesar de la indiferensia i la apatía, la kampaña neográfika imbade todos los kampos ispamerikanos. ¡Ké berguensa para los intelektuales ofisiales de Méjiko si este bital problema, no obstante aber sido abordado akí por no-intelektuales no-ofisiales desde ase nuebe años manteniendo sin sesar una aktiba kampaña, aya sido yebado por un extranjero a las altas esferas edukasionales, i baya a enkontrar la solusión en otro país! Nosotros salbamos ante la istoria nuetra fesponsabilidad de mejikanos febolusionarios insistiendo para ke los intelektuales i el Gobierno kumplan kon su deber e inisien una inmediata aksión jeneral.

LA OFRI KUMPLE NUEBE AÑOS

NUESTRO OMENAJE

LA KUNA DE LA OFRI

En esta modesta finka del antiguo baño de Meskitán en Guadalajara, Jal., orijinó durante 1928, i desde ayí iñadia asia todo el mundo ispanoparlante, la kampaña para fasionalisar la eskritura de nuestra lengua.

KONMEMORANDO así el 9o. anibersario del Grito de Independensia Intelektual, publikamos oi fotos de paladines neografistas, tarea a kontinuar en futuras edisiones. Al fendir omenaje—i konfirmar nuestra adesión—a la idea motrís, ke es liberar a los pueblos de la imposisión de un fáfago de feglas ya kadukas para diske enseñarles ortografía, sólo asemos justisia al autor i a kienes lo komprenden. I preguntamos al lektor:

¿Simpatisa Ud. kon el prinsipio de *Eskribir komo ablemos?* ¿Ya se inskribió en el Sentro Neográfiko de su lokalidad, o está organisando uno? ¿A kuál de los periódikos ofristas á tomado suskripsiones? ¿Kuántos libros nos á komprado?

¡Ayude a biendesafoyar la mentalidad del pueblo!

ESPERANTO 1887-1937

L. L. ZAMENHOF
Creador del ESPERANTO

Para festejar el Jubileo de la
Lengua Internacional Auxiliar
tiene verificativo la

PRIMERA EXPOSICION ESPERANTISTA

en el Palacio de Bellas Artes
(Sala de Exposiciones)

del 11 al 19 Diciembre, (11/13, 16/20 hs.)

Organizada conjuntamente por

SOCIEDAD ESPERANTISTA CENTRAL MEXICANA,
GRUPO FRATECO DE LA "IMVI", Y EDITORIAL LUMEN.

¡Aprenda ESPERANTO!
La Segunda Lengua de Todos!

★

Adkiera nuestras publikasiones neográfiko-esperantistas:

"BOKABULARIO Esperanto-Ispamerikano", por Jesús Amaya..... $0.50
"MEJIKO KAJ KARDENAS", krítika istóriko-polítika, iden..... "1.00
(Porte i sertifikasión aumenta en ambos 25 sents)
"RENOVIGO", bimestral febolusionario bilingue, 10 números....."1.00

Korespondensia i jiros a

EDITORIAL LUMEN, Ap 59, MEJIKO, D. F.

SOLEMNE CLAUSURA EL DOMINGO 19 A LAS 18 HS. -6 P.M.

Prof. RAFAEL E. RAMOS E.

Delegado en Méjiko, del "Grupo Sentral de Ortógrafos Rebolusionarios", del ke es miembro fundador.

LUIS PAES BROHI

Istoriógrafo de rigurosa disiplina. Sekretario Jeneral de la kampaña neográfika i fiel, efikás kolaborante de su direktor.

★

KARLOS KOSTAS ALBARTS

El federalista katalán, fuente de siensia, idalgía i aksión, konose i ama a Méjiko; nos representa en la España libertaria.

Profa. JULIA MARTA

Direktora del Sentro Neográfiko Renobasión. Alma rebelde, kanta, kon inspirasión i fuego simpar, los dolores del proletariado.

★

Kualkiera es profesor "de algo". Pero maestro no lo es un fonógrafo umano sino un ejemplo bibiente de enerjía, saber, konstansia, bondad i sakrifisio altruista.

★

ALBERTO M BRAMBILA

El autodidakto ke á sabido aser de su bida un paradigma de persistensia en el noble propósito de ayanar a los de abajo, el kamino del saber. Kienes konosen su jigantesko esfuerso, no basilan en rekonoserlo komo Maestro.

★

Maestro AURELIO ORTEGA

Modelo de edukadores, solamente la muerte pudo arankarlo a la kátedra desde donde edukó a barias jenerasiones tapatías.

★

KONSEPSION DE BIYAREAL

Komo maestra rural konose las miserias del kampesino, i las kanta. I komo eskritora de kombate, asote de mojigatos i farsantes, alsa ámpulas dolorosas, dentro i fuéra de Méjiko.

Prof. ELENO GARSIA

Praktika, propaga i enseña ofri en la eskuela de su direksión.

Pbro. SALB. OKAMPO I KORTES

Desafiando sensuras i kalumnias aktúa enérjikamente dentro del mobimiento neografista, diske obra de Satán manejada por masones.

NUEBA ALEGORIA

En la kabesa de la seksión primera—ya ajustada al formato de ésta, más kómodo i manuable—, estrenamos oi un dibujo konteniendo igual ke el anterior, kombinados, los símbolos Esperanto-Ofŕi, además de motibos mejikanistas. Aunke en miniatura, podrán nuestros lektores apresiar este fino trabajo, ke posteriormente iremos utilisando en otras formas: timbre engomado trikrómiko, ets.

El autor de éste es el mismo del anterior, paresido al olandés, al kuál en eskasamente un año á superado en difusión i popularidad mundial. El joben injeniero radioelektrista *Julio Gomes U* se á konstituido en nuestro intérprete gráfiko, i en esta bes ubo de konkluir su bondadoso obsekio enmedio del dolor ke le produjo la muerte de un pekeño ijo. Ai un antesedente: este artista ŕesibió durante su niñés, leksiones de Esperanto del ya finado samideano kanónigo Nabaño.

Muhas personas saben el signifikado de LUMEN: lus i lumbre. Sepan todas ke así es nuestra doble kampaña: kema i alumbra, arde i briya; la misma antorha ke insendia lo inútil, estorboso i perjudisial, se eleba por sobre las kabesas para iluminarlas. ¡Ke sus bigorosos ŕayos perforen i disuelban la espesa ŕed de telarañas ke impide a tántos ber sin obstákulos i kon alegría, la benéfika lus de la berdad!

SUSCRIBASE A

EL ESPECTADOR HABANERO

"El Magacén de las Tres Américas"

(PUBLICACION MENSUAL)

y tendrá derecho a los beneficios que ofrece el

CIRCULO INTERNACIONAL AMERICANISTA

Suscripción Anual: $3.00 (Mon. Cubana o U. S.)

Haga su remesa por Giro Postal o Bancario a la orden de:

EL ESPECTADOR HABANERO

CALLE OBISPO 69, HABANA, CUBA

EDITORIAL LUMEN

Kasa mejikana fundada en 1931. (N. K Ŕ. 8504).

"ELMS"

SERBISIO PERIODISTIKO INTERNASIONAL.

IMPRESION DE LIBROS. TRADUKSIONES

SUSKRIPSIONES A PRENSA ESPERANTISTA.

LIBROS DE BRAMBILA, EN ESPERANTO, I NUESTRAS EDISIONES:

De Enŕike Lumen

'La Verdad Desnuda" (Por qué triunfará el pueblo español)...,$2.80

De Jesús Amaya

"El Fuereño" ..... "1.55
"La Silabización Inglesa"..... "1.55
"La Madre de Dios"..... "1.80
Los Prekursores de Shakespeare (*ortografía ŕasional*) ..... "1.00
Los Precursores de Shakespeare (*2a. edn., ortografía española*) "1.25
"Bokabulario Esperanto-Ispamerikano"..... "0.75
"Méjiko kaj Kárdenas", krítika istórika (*en Esperanto*)....., "1.25

De Antonio Garsa Ruis

"El Motor de Explosión al Alcance de Todos" ..... "2.80

Del Dr. E. Brondo Whitt

"Nuevo Leon", nobela, 400 pájinas, 115 grabados..... "2.55

(Presios para Amérika i España; otros países, 10% de aumento).

RENOVIGO, bimestral OFŔI Esperantista en 2 seksiones, 10 números ..... "1.00
Timbres propaganda OFŔI Esperanto, engomados, 100... "0.55
Distintibos OFŔI - Esperantistas (nasionales), níkel i esmalte... "0.50

Kambio: 1 dólar. $ 3.57. Aseptamos timbres de E. U. i Fransia.

Koŕespondensia i jiros, a

EDITORIAL LUMEN

AP. 59 MEJIKO, D. F.